

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ

ПЕРЕВОЩИКОВ Ю. О.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
професор, доктор біологічних наук

РІВЕНЬ СОМАТИЧНОГО ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТОК НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

Здоров'я майбутніх фахівців юриспруденції пов'язане із організацією навчального процесу з фізичного виховання у ВНЗ та певним чином залежить від рівня фізичної активності у динаміці навчання [1; 2; 4]. Окремо слід зазначити, що під час навчання значну роль відіграє усвідомлення необхідності відповідної професійно-прикладної фізичної підготовки, яка в багатьох випадках визначає професійну успішність майбутнього фахівця.

Матеріали та методи. Для характеристики здоров'я студенток НУ «ОЮА» нами була обрана система оцінки рівня фізичного здоров'я (РСЗ) запропонована Г.Л. Апанасенко [1], яка зарекомендувала себе як достатньо інформативна щодо визначення рівня киснезабезпечення організму [2].

Всього були обстежені 47 студенток 2-го курсу НУ «ОЮА» віком 18-19 років. Методика визначення РСЗ передбачає визначення низки антропометричних та функціональних параметрів діяльності організму [3]. А саме, вимірювання довжини (см) та маси тіла (кг) з подальшим розрахунком індексу маси тіла ($IMT, \text{кг/м}^2$), кистьової динамометрії з розрахунком силового індексу ($CI, \%$), життєвої ємності легень з розрахунком життєвого індексу ($ЖІ, \text{мл/кг}$), частоти серцевих скорочень та артеріального тиску з розрахунком індексу Робінсона ($IP, \text{у.о.}$), а також проведення навантажувального тесту зі стандартним фізичним навантаженням з визначенням часу відновлення ЧСС.

Результати дослідження. Визначення РСЗ студенток дозволило встановити, що серед обстеженої когорти у жодному з випадків не реєструвався РСЗ вище середнього та високий, а середній — тільки у $\frac{1}{4}$ студенток. Суттєве занепокоєння викликає значна кількість студенток,

а це 57%, що мають низький РСЗ. Дана обставина спонукала нас до аналізу окремих складових, які в будь-якому разі дозволять встановити проблематичні складові фізичного розвитку, що впливають на загальний рівень функціонування органів та систем організму.

Аналізуючи дані, представлені у табл. слід зазначити, що найбільш оптимальним серед всіх показників є показник ІМТ, який тільки в 6% випадків перевищує належні величини і переважної більшості студенток (81%) знаходиться в межах популяційних значень.

Таблиця

Розподіл складових параметрів РСЗ за рівнями (%)

Параметр	Рівень				
	низький	нижче середнього	середній	вище середнього	високий
ІМТ	2	11	81	4	2
ЖІ	21	19	19	17	23
СІ	74	11	0	11	4
ІР	4	17	23	38	17
Час реституції	38	30	19	9	4

Певним чином доповнюють отримані результати дані аналізу інших складових. У значній кількості студенток (40%) відзначаються добрі резерви системи дихання за параметрами ЖІ, проте у такої ж кількості студенток показники ЖІ знаходяться в межах нижче середніх, що засвідчує можливі проблеми системи зовнішнього дихання. Дана обставина є достатньо інформативною щодо можливості корекції фізичного здоров'я студенток НУ «ОЮА» засобами і методами фізичного виховання, спрямованими на розвиток правильного дихання, рухливості грудної клітини, корекції постави, тренування м'язів вдиху, адже зазначені параметри прямо або непрямо свідчать про наявність рестриктивних порушень у дихальній системі, що є однією з передумов зниження загальної працездатності студенток, і може відображатись на результатах навчання у ВНЗ.

Найбільший внесок у зниження РСЗ серед студенток НУ «ОЮА» вносить суттєве зниження проявів відносної сили, яка прямо пов'язана з параметрами СІ, який в 74% випадків знаходиться в межах низьких значень. З огляду на фізіологічну ємність даного параметру слід зазначити, що він є достатньо інформативним з позицій характеристики розвитку м'язової системи, непрямо пов'язаний з ефективністю насосної функції серця та із схильністю до ураження венозної системи, що, на нашу думку, вимагає відповідної корекції із використанням засобів і методів фізичного виховання. Достатньо інформативним є те, що у 15% студенток даний параметр перевищує пересічні дані. Дещо суперечливими, однак вагомими є дані аналізу

показників індексу Робінсона та толерантності до фізичних навантажень. За першим з них чітко відзначається достатньо виражена схильність до економізації функції серцево-судинної системи у стані спокою у 55% студенток, а за другим — у 68% студенток погана адаптація до дозованих фізичних навантажень. При цьому тільки 15% студенток мають добрі та відмінні показники толерантності до фізичних навантажень. Останнє прогнозує низькі показники загальної фізичної працездатності, яка чітко пов'язана з реактивністю та швидкістю відновлення діяльності серцево-судинної системи у відповідь на дозоване фізичне навантаження, а також низькі резервні можливості вегетативної регуляції кардіореспіраторної системи [5].

В цілому, проведені дослідження дозволили встановити, що студентки НУ «ОЮА» мають низькі показники фізичного здоров'я, які лімітуються, в першу чергу, за рахунок показників силової підготовленості та параметрів загальної працездатності. Останні результати свідчать про необхідність диференційованого застосування відповідних засобів та методів фізичного виховання на заняттях, що має беззаперечне значення у підготовці кваліфікованих працівників системи юриспруденції України.

Список використаної літератури:

1. Апанасенко, Г.Л., Попова, Л.А., Маглёванный, А.В. Санология. Основы управления здоровьем. Саарбрюккен: LAP, 2012. — 404 с.
2. Бушуєв, Ю.В. Фізична працездатність студентів з різними рівнями соматичного здоров'я. Наукові праці НМАПО ім. П.Л. Шупика. — 2006. — Т. 15 (2). — С. 301-307.
3. Романчук, О.П. Лікарсько-педагогічний контроль в оздоровчій фізичній культурі. — Видавець Букаєв В.В., 2010. — 206 с.
4. Соколова, Н.И. Превентивная физическая реабилитация — путь к здоровью нации. Киев, 2005. — 372 с.
5. Guziy, O.V., Romanchuk A.P. Multifunctional determinants of athletes' health // Journal of Medicine and Health Research, 2017. — 2 (1). — P. 12-21.